

Näringsdepartementet
Henrik Wingfors
103 33 Stockholm

2009-01-31

Pär Lindahl
par.lindahl@teknikforetagen.se
08-782 09 72

Ert Dnr: N2008/2573/E

Yttrande avseende remiss – Ett energieffektivare Sverige (SOU 2008:25), Vägen till ett energieffektivare Sverige (SOU 2008:110)

Teknikföretagen har fått Energieffektiviseringsutredningens slutbetänkande på remiss och lämnar härmed sitt yttrande. Att effektivisera energianvändningen är viktigt bland annat i arbetet mot klimatförändringarna, och i detta har Teknikföretagens medlemsföretag en särskild roll.

Teknikföretagen kan utöver vad som framkommer i detta svar, även stödja remissyttrande som lämnats av Svenskt Näringsliv. Generellt vill Teknikföretagen också särskilt påpeka den betydelse som utvecklingen av modern och effektiv teknik har i arbetet mot ett mer energieffektivt och klimatneutralt samhälle. För att en politik för detta ska vara effektiv, måste den vara

- **Internationell**, satsa på teknik som kan få internationell spridning, undvika svenska särlösningar avseende mål, medel eller teknik.
- **Långsiktig**, man måste vara beredd att ta beslut i dag som ger resultat först efter 2020.
- **Strategisk**, valet av stöd till forskning, utveckling, demonstration eller incitament för spridning av teknik på marknaden måste anpassas till behovet inom ett visst teknikområde.
- **Präglad av helhetssyn**, många av de lösningar som finns eller kommer att utvecklas kräver ett systemperspektiv.

Effektiviseringspotential och styrmedel för industrisektorn

Energieffektivisering inom industrin är en integrerad del i företagets verksamhet, och nyckeln till framgång ligger i att företagen själva ser detta som en del av ständiga förbättringar för effektivare resurshushållning och ökad konkurrenskraft. Åtgärder kan av olika anledningar ändå ha svårt att komma till stånd, och de förslag som utredningen lämnar ger ytterligare incitament som kan underlätta arbetet.

Utredningen föreslår bland annat att utöka det pågående Programmet för energieffektivisering i industrin (PFE) till en andra period (2009-2012), samt att även omfatta icke energiintensiv industri. Teknikföretagen välkomnar det förslaget, och påpekar i likhet med utredningen att det i sammanhanget är viktigt att i förväg göra en noggrann bedömning i förhållande till EU:s regler om statsstöd, så att inte regler och förutsättningar behöver ändras i efterhand.

Utredningen pekar också på insatser för att stärka små och medelstora företags möjligheter att utvärdera och investera i energieffektiviserande åtgärder.

Teknikföretagen är arbetsgivarorganisationen för Sveriges viktigaste företag. Våra 3400 medlemsföretag är motorn i samhällsekonomin och dominerar den svenska exporten. Medlemsföretagen utvecklar och producerar tekniska varor och tjänster.

Våra prioriterade frågor är:

- Teknikföretag behöver arbetsmarknadsvillkor för konkurrenskraft.
- Teknisk kompetens är avgörande för svensk tillväxt.
- Teknik är en viktig del av lösningen på klimatfrågan.

Teknikföretagen www.teknikforetagen.se

Teknikföretagen är positiva till de förslag som tas upp, och inriktningen mot små- och medelstora företag. Stödinsatser för att genomföra effektiviseringsanalyser kan bidra till att lyfta upp frågan på fler företags dagordning. Det är dock viktigt att företagen själva får välja effektiviseringsmetoder och att de får möjlighet att integrera arbetet i sin ordinarie verksamhet.

Utredningen uttalar behovet av aktivt samarbete mellan myndigheter och industri inom energirådgivningen. Teknikföretagen har tidigare påtalat behovet av dialog, och ser därför positivt på detta. Eftersom situationen ute på företag kan se väldigt olika ut beroende på verksamhet, är det viktigt att även energirådgivare har en kompetens inom processteknik och industriell tillverkning. Det ökar trovärdigheten och möjligheten till kunskapsspridning.

För energieffektivisering inom industrin föreslås även ökade satsningar på teknikupphandling, och Energimyndigheten utpekas i sammanhanget som ansvarig myndighet. Teknikföretagen ser teknikupphandling som ett viktigt instrument, och behovet finns inom ett flertal områden som ett led i marknadsintroduktionen av ny teknik. Det är viktigt att ett uppdrag till ansvarig myndighet utformas så att insatsens nytta blir så stort som möjligt. Teknikföretagen anser att den teknik man väljer att stödja och sprida ska bidra till energieffektivisering ur ett systemperspektiv, samt att satsningarna också ska ta sikte på att vara ett medel för att stärka svensk industris konkurrenskraft och exportindustri.

Ökat utnyttjande av spillvärme

Teknikföretagen kan stödja förslaget att i ökad utsträckning ta till vara industriell spillvärme, och att där det är möjligt utnyttja denna i fjärrvärmesystem. Möjlighet till tredjepartstillträde till näten är i detta sammanhang av avgörande betydelse. Likaså är det viktigt att ny och effektiv teknik uppmärksammas och används, varför satsningar på teknikupphandling och demonstrationsanläggningar bör kunna bli aktuellt även inom detta område.

Marknaderna för energieffektiviserande tjänster och produkter

Utredningen bedömer att det inte krävs några ytterligare åtgärder för att säkerställa marknadernas funktionssätt. Avseende produkter är det riktigt att pågående arbete inom EU (ekodesign, energimärkning mm) är styrande, och i stor utsträckning kan antas uppfylla behoven av lagstiftning. Ett område som däremot inte nämns i sammanhanget, men förtjänar uppmärksamhet, är användningen av globala standarder.

Många företag som producerar och säljer energieffektiva produkter är verksamma på flera marknader, utöver den inom EU. När krav liknande dem inom EU sätts på andra håll i världen, är det därför viktigt att standarder för mätning och kontroll av produkterna blir gemensamma. Ett ansvar för framtagande av sådana standarder ligger förvisso på industrin, men även lagstiftaren har ett ansvar för att dels hänvisa till internationella standarder i sin produktlagstiftning, och dels genom att driva på utvecklingen av globala standarder i nationalkommittéerna inom standardiseringen och andra forum för internationell handel.

Globala standarder underlättar för företag som agerar på olika marknader, och leder till mer välfungerande marknader med bättre konkurrens och liknande villkor. De underlättar även myndigheternas hantering i fråga om

marknadskontroll, samt stärker konsumenternas ställning när det för kunden blir enklare att jämföra produkter.

Transporter

Mobilitet är nödvändig för tillväxt och fler jobb och därför en väsentlig del i en hållbar utveckling där miljö, ekonomi och sociala aspekter samspelar. Transporter understödjer och skapar förutsättningar för välfärdsamhället. Det finns dock ett behov av att skapa förutsättningar för mer klimateffektiva transporter. Sverige bör fokusera på att verka inom EU och globalt för detta.

Teknikföretagen är positivt till flera av de förslag som läggs fram i utredningen. Hit hör satsningar på forskning, utveckling och demonstration av ny teknik, ökad samordning av infrastruktursatsningar samt satsningar på sparsam körning. Då det gäller satsningar på sparsam körning är det viktigt att näringslivet, tillverkare och användare involveras i utvecklingen av området.

En åtgärd som inte tas upp i utredningen men som skulle få positiva effekter för såväl koldioxidutsläpp som energieffektivitet är att tillåta längre fordon inom EU. Att ersätta tre lastbilar med två skulle minska koldioxidutsläppen med 20 % per tonkm.

Utredningens förslag syftar främst till att Sveriges energieffektiviseringsmål skall nås. Men utredningen framhåller även som ett motiv att reducera utsläppen av koldioxid. Det är önskvärt att den specifika kostnaden för åtgärder att minska utsläppen är i samma storleksordning mellan sektorer och internationellt. Priset för ett kilo koldioxid bör vara detsamma oavsett produkt och sektor annars riskerar man kostnadsineffektivitet. Därför är Teknikföretagen avvisande till förslaget om progressiv koldioxidkomponent i fordonsbeskattningen.

Drivmedel har redan idag de högsta koldioxidskatterna såväl i Sverige som internationellt sett. Samtidigt sker det just nu en snabb utveckling på fordonsområdet. Teknikföretagen anser därför att drivmedelskostnaderna inte bör höjas.

En fortsatt utveckling av fordonsindustrin i Sverige förutsätter stabila spelregler. Det tar lång tid att utveckla nya fordon. Förändringar av styrmedel, standarder, ekonomiska incitament etc. måste därför ske på ett sådant sätt att tillverkarna ges rimlig möjlighet till anpassning. Dessutom bör enhetliga regler utvecklas internationellt.

Det är därför bra med ett mål för 2025, dvs relativt långt bort i tiden, men även nivån måste vara stabil och det bör vara internationellt harmoniserat. Utredningen föreslår ett mål motsvarande 70 gram koldioxid per kilometer år 2025. Den nivå som har diskuterats inom EU är 95 gram koldioxid per kilometer till 2025. Teknikföretagen saknar bedömning av konsekvenserna av en skärpning av den nivån. Om Sverige skall verka för den nivå som utredningen föreslår måste konsekvenser och lämplighet av ett sådant krav utredas noga.

I utredningen föreslås att liknande gränsvärden skall tas fram även för tunga fordon. För att kunna göra det måste det finnas relevanta mätmetoder. Man måste ta ställning till frågor som hur hänsyn skall tas till fordonets storlek, om fordonet är tomt eller lastat, lastkapacitet etc. Dessutom måste sådana regler som ett minimum vara harmoniserade på EU-nivå och helst internationellt.

Utredningen föreslår att en särskild utredare med uppdrag att utreda en kilometerskatt tillsätts. Såsom utredningen själv konstaterar lämpar en kilometerskatt sig inte att införas av klimatskäl. Vi anser att om ett införande av en kilometerskatt sker, avseende andra externa kostnader än klimatpåverkan, bör det systemet harmoniseras med de beslut som fattas inom EU. Teknikföretagen anser det inte motiverat att tillsätta en särskild utredare för att utreda kilometerskatt i Sverige.

Med vänlig hälsning

Produktkrav och Miljö

Maria Sandqvist

Pär Lindahl